

OGLAŠAJTE V
NAJSTAREJŠEMU
SLOVENSKEMU
DNEVNIKU V OHIO

Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE OLDEST
SLOVENE DAILY
IN OHIO

Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXX. — LETO XXX.

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), AUGUST 19, 1947

ŠTEVILKA (NUMBER) 161

Novi grobovi

FRANK LINC

Včera jutraj je preminil na svojem domu Frank Linc, star 63 let. Stanoval je na 18676 Abby Ave. Doma je bil iz vasi St. Vid pri Zatični na Dolenjskem, odkoder je prišel v Ameriko leta 1903. Bil je član društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ in društva V boj 53 SNPJ. Tukaj zapuša žalujočo soprogo Mary, rojeno Gorsek, dva sinova Franka in Anthonyja, štiri hčere: Mrs. Mary Hiti, Mrs. Frances Nosan, Mrs. Stella Hostnik in Mrs. Margaret Koss in tri vnuke, v stari domovini pa brata Antona in dve sestrji, Mrs. Josephine Roje in Mrs. Mary Karlinger. Pogreb se bo vršil v četrtek jutraj ob 8:45 uri iz Svetkovega pogrebnega zavoda na 478 E. 152 St. v cerkev sv. Kristine ob 9:30 uri in nato na pokopališče Calvary.

VICTOR VOVK

V nedeljo jutraj je preminil po dolgi bolezni v Akron, O., rojak Victor Vovk. Doma je bil iz St. Vida nad Vipavo. Bil je član SNPJ. V Akronu zapuša žalujočo soprogo Mary, rojeno Potočnik, doma iz St. Vida, hčer Claro v Clevelandu, več vnukov in sestro Mrs. Anna Skof, ki vodi mesnico na Grovewood Ave. in E. 174 St. Pogreb se bo vršil v sredo jutraj v Akronu.

Domače vesti

Knjižničar odšel na počitnice

Poznani Mr. John Zaic iz E. 157 St. se je podal na počitnice v Milwaukee, Wis., ter sporoča, da se ta teden ne bo izposojevalo knjig v Slov. nar. čitalnici SDD na Waterloo Rd. Njegova soproga Mrs. Anna Zaic se je pa že prej podala na obisk k svojemu bratu v Minnesoto, odkoder se bo podala v Milwaukee, ter se bosta skupno s soprogo vrnila domov. Želimo ji ma obilo zabave in razvedrila!

40. obletnica poroke

Danes obhajata splošno poznana Mr. in Mrs. Frank in Agnes Strauss iz 16305 Trafalgar Ave. 40-letnico svojega srečnega in zadovoljnega zakonskega življenja. Mrs. Strauss je doma iz Device Marije v Polju pri Ljubljani, Mr. Strauss pa od Žužemberka. Poročena sta bila v Clevelandu. K čestitkam njihove družine in prijateljev se pridružujemo tudi mi in slavljencema želimo vse najboljše, da bi še nadalje uživala srečo in zadovoljstvo skupnega življenja!

Krožek št. 2 Prog. Slovenk

Članice krožka št. 2 Prog. Slovenk se opozarja, da se jutri večer ob 7:30 uri vrši seja v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Ker se bo sestavilo in poslalo dva paketa potrebnim v staro domovino, kateri nimajo svojcev v Ameriki, se prosí vsa članica, da prinese kak komad obleke ali jestvin, kar se lahko pošlje.

Mleko se spet podraži

Vsled odredbe poljedelskega departamenta za povišanje mlečnih cen pri nabavi na debelo, bo s 1. septembrom kvart mleka stal 18 centov, oziroma 2 centa več kot sedaj.

Zaroka

Mr. in Mrs. John Bergant iz 19706 Cherokee Ave. sporočata, da sta se zaročila njihova hčerka Frances in Mr. James McGlynn, sin Mr. in Mrs. James McGlynn iz 19800 St. Clair Ave. Bilo srečno!

JUGOSLAVIJA SKLENILA UVODNI TRGOVINSKI PAKT S HOLANDIJO

V Beograd je dospela tudi angleška trgovinska delegacija, dočim se jugoslovanska pogaja v Londonu

BEOGRAD, 15. avgusta—Med Holandijo in Jugoslavijo je bil danes ustvarjen uvodni trgovinski sporazum.

Po temu sporazumu bo Holandija pošiljala Jugoslaviji tovarne vlake in pristanišne žerjave v zameno za jugoslovanske svince, les in druge sirovine.

V sporazum je vključena klavzula, po kateri bo sporazum razveljavljen, če Jugoslavija ne bo v stanju, da v teku enega leta odpošlje Holandiji produkte, ki so v sporazumu označeni.

Pogajanja tudi z Anglijo v Beogradu in Londonu

Danes je dospela v Beograd tudi angleška trgovinska delegacija. Predvideva se, da bo prišlo do sklenitve letalskega in trgovskega sporazuma med Anglijo in Jugoslavijo.

Verjetno pa je tudi, da se bodo vršili pogovori glede odškodnine, ki bi jo eventualno plačala Jugoslavija za angleške interese, ki so bili podržavljeni s glasno z jugoslovanskimi zakoni o podržavljanju.

LONDON, 15. avgusta.—Jugoslovanska trgovinska delegacija je danes dospela v London, kjer se bodo pričela pogajanja, na podlagi katerih utegne priti do sklenitve trgovinske pogodbe, po kateri bi Jugoslavija pošiljala Angliji žito in meso v zameno za angleške poljedelske stroje in električno opremo.

Muslimanke v akciji proti zastrtemu obrazu

SARAJEVO, 10. avgusta (Tanjug)—Najvišje versko predstavništvo muslimanov je podprlo akcijo Antifašistične fronte žena za Bosno in Hercegovino, da se ukine stara šega nošenja "feredže" (pajčolana, s katerim si muslimanke pokrivajo obraze).

Muslimanski sabor je sprejel resolucijo, v kateri je rečeno, da ni nobenih ovir, da muslimanke snamejo feredžo, in ob enem naslovljen apel na muslimanske žene, naj kot enakopravni člani ljudske in verske skupnosti zavzemajo svoje mesto v produktivnem in državnem življenju nove Jugoslavije.

V Jugoslaviji bo 34 novih medicinskih šol

BEOGRAD, 11. avgusta (Tanjug)—V svrhu dviga in izboljšanja zdravniške službe v Jugoslaviji, bo v teku letošnjega šolskega leta odprtih 34 srednjih medicinskih šol. Od osvojitve bilo odprtih 18 takšnih šol, dočim je v stari Jugoslaviji bilo skupno 6 srednjih in nižjih medicinskih šol.

Po končanem šolanju bodo učenci teh šol imeli pravico, da se vpisujejo na medicinske fakultete (najvišjo šolo).

Po petletnem načrtu je predvidevano, da bo do leta 1951 končalo te medicinske šole 7.700 učencev.

Pozdravi

Pozdrave s mladinske konvencije Ameriške bratske zveze v Ely, Minn., pošiljata urednica angleške sekcije Nove Dobe Mrs. Frances Eržen in sinček Bobby.

ŠTEVILO FARMARJEV V TEKU SEDMIH LET PADLO ZA 3 MILIJONE

WASHINGTON, 18. avgusta.—Census Bureau poroča, da se je število farmarjev od leta 1940 do 1947 znižalo za 2,996,911.

Znižanje števila farmarjev je za pripisati dejstvu, da je v času vojne mnogo ljudi zapustilo farme in da se mnogi odpušeni vojaki niso več vrnili na farme.

Velika rudniška katastrofa v Angliji

WHITEHAVEN, Anglija, 17. avgusta.—V velikem premogovniku, čigar rovi se vijejo pod morskim dnom, se je pripetila dve milj daleč od obrežja eksplozija, v kateri je očitno našlo smrt okrog 100 mož.

Do sedaj so bili najdeni živi samo trije možje. Na površje je bilo prinešenih 57 trupel, glede ostalih 47 pa je malo upanja, da se jih bo moglo rešiti.

Premogarska unija je objavila zahtevo za javno preiskavo katastrofe. Premogovniki v Angliji so bili od delavske vlade podržavljeni.

POSILALA TEKMOVALKI STRUPENE SLADKORČKE

SPRINGFIELD, Ill., 17. avgusta.—Danes je bila aretirana odlična Mrs. Anna Hanrahan, 46 let stara razporočenka, ki je obtožena, da je poslala Rosetti O'Shea strupene sladkorčke, ker ji je baje grozila prevzeti mlačnega, s katerim je imela razmerje skoro leto dni. Mrs. Hanrahan je rekla, da je tekmovalko hotela le "malo postrašiti."

CHRYSLERJEVE KARE SO SE PODRAŽILE

DETROIT, 17. avgusta.—Chrysler Corp. je naznanila zvišanje cen za svoje avtomobile od \$75 do \$130. Prizadeti so avtomobili znamke Plymouth, De Soto, Dodge in Chrysler.

DUHOVNICI SE LAHKO VOZILJO NA BIKIKLIH

PARIZ, 18. avgusta.—Pariški nadškof je danes ukazal katoliškim duhovnikom, da se ne smejo več voziti z motornimi bicikli, da pa se lahko vozijo z navadnim biciklom. Do prepovedi je prišlo, ker so se dolge suknje duhovnikov često zapletle med kolesa in povzročale nesreče.

Zopet doma

Mrs. Caroline Zigman iz 19416 Chickasaw Ave. in Christine Fabec iz 441 E. 157 St. ste se vrnila iz počitnic v Butte in Pueblo, Colo. Tem potom se zahvaljujeta vsem prijateljicam in znancem za prijaznost in gostoljubnost, ki ste je bile deležne za časa obiska.

Z obravnave proti vohunski grupi: Nagode, Snoj, Furlan

LJUBLJANA, 9. avgusta.—(Tanjug)—Pred Vrhovnim sodiščem Ljudske republike Slovenije se je nadaljevala obravnava proti vohunski skupini, kateri se je nahajal na čelu inženir Nagode. Poleg prvih 14 obtožencev, je bil postavljen pred sodnijo tudi Franjo Snoj, direktor državnega avtnega transportnega podjetja in narodni poslanec, katerega je javni tožilec vključil v obtožnico v teku obravnave.

Javni tožilec je obtožil Snoja, da je za časa aktivnosti vohunske grupe bil v najbolj tesnih

Amerika bo pomagala Angliji v okvirju Marshallovega načrta

Zunanji minister Argentine v vlogi "posredovalca"

PETROPOLIS, Brazilija, 17. avg.—Argentinski zunanji minister Juan Bramuglia je na obrambni konferenci zapadne hemisfere imel govor, v katerem je urgiral, da se v zapadni hemisferi odstrani tako skrajni kapitalizem kot tudi skrajno totalitarstvo.

Bramuglia je ignoriral načrt državnega tajnika Marshalla, po katerem bi postale vse kolektivne akcije ameriških držav za izjemo oboroženih akcij mandatorične, čim je zanje oddana dvetretjinska večina. Svetoval je predvsem ekonomsko sodelovanje med državami zapadne hemisfere.

Bramuglia je slikal Paronov režim v Argentini kot vzor, kateremu bi morale slediti vse države zapadne hemisfere. Dejal je:

"Mi smo zainteresirani v to, da se odpravi tako ekstreme kapitalizma kot tudi totalitarstvo, ne glede na njih izvor ali frakcije."

PRINC FERDINAND JE V ZAPORU KOT NACIST

BERLIN, 18. avgusta.—Angleška vojaška vlada je spravila v zapor nemškega princa Ferdinanda, ki je obtožen, da je skrival svojo nacistično člansko karto.

Princ bo ostal v zaporu do 26. avgusta. Aretiran je bil preteklega tedna po smrti svoje matere princese Hermine, vdove bivšega kaiserja, katere smrt je vzbudila splošno zanimanje, kajti je bila v zvezi z tajinstvenim izginjenjem dragih kamnov v vrednosti \$2,000,000.

ADMIRAL KING BOLAN

WASHINGTON, 16. avgusta.—Admiral Ernest J. King se nahaja v mornariški bolnici, potem ko ga je zadela lahka kap. Poroča pa se, da kapi ni sledila nikakara paraliza in stanje vrohnega poveljnika ameriške mornarice ni kritično.

La Salle, Ill.—Pred tremi tedni je umrl Frank Mershak, star 70 let, doma iz Vuzenice pri Dravogradu, Stajersko. Bil je dolgoletni član SNPJ in več let tudi zapisnikar, kakor tudi član samostojnega društva Edinost. Žena mu je umrla pred več leti. Zapuša štiri odrasle otroke. Bil je naprednega mišljenja in pokopan civilno.

Zvezah z obtoženim Nagodeitom in drugimi vodilnimi člani vohunske organizacije. Obtoženi Snoj je vedel za te organizacije z vohunskim centrom št. 101 v Avstriji, in je osebno dvakrat dobil ilegalno pošto in ilegalno literaturo.

Obtoženi Snoj se je sporazumel decembra meseca leta 1945 z obtoženim Nagodeitom da bodo objavili protipostavni tajni časopis. Z zlorabljanjem svojega položaja ministra vlade Ljudske republike Slovenije, je obtoženi Snoj dostavljal članom vohunske grupe bil v najbolj tesnih

Angleška delegacija bi želela, da se omilijo določbe sporazuma o posojilu v znesku \$3,750,000,000

WASHINGTON, 18. avgusta.—Visoki ameriški uradniki so danes izjavili, da bodo Zedinjene države dalje Angliji ekonomsko pomoč edino v okvirju Marshallovega načrta.

Ta izjava je bila podana v času, ko so ameriški in angleški predstavniki pričeli pogajanja za revizijo sporazuma o posojilu, ki ga je Anglija dobila od Zedinjenih držav v znesku \$3,750,000,000 in ki se naglo topi.

Angleško delegacijo 12 članov vodi Sir Wilfrid Eady. V Washington je dospela istočasno, ko so prišle iz Londona novice, da je angleški kabinet imel izredno konferenco glede ekonomskega položaja države.

Amerikanci "simpatizirajo" z angleško delegacijo

Angleška delegacija se bo sestala z ameriškim državnim svetovnim svetom, ki upravlja z ameriško tujezemsko finančno politiko. Na čelu sveta se nahaja finančni tajnik John W. Snyder.

Neki član ameriške grupe je izjavil:

"Mi smo simpatično razpoloženi napram angleški delegaciji," toda pristavil je, da bo vse, kar bodo Zedinjene države storile v tem pogledu, v skladu s formulio Marshallovega načrta, da se "pomaga tistim, ki si bodo sami pomagali."

Angleže se bo vprašalo, kaj lahko storijo, da zvišajo svojo produkcijo premoga in blaga. Baje so Zedinjene države pripravljene pomagati Angliji s tem, da ji stavijo na razpolago svoje večake za premog.

Od velikega posojila v znesku \$3,750,000,000 je Angležem ostalo le \$850,000,000.

Da bi se poleg domačih omejitev, ohranilo te zadnje dolarje, je angleška misija prišla v Washington z namenom, da razmotriva o možnosti omilitve določb v sporazumu o posojilu.

Dve reviziji sporazuma v mislih angleške delegacije

Angleži se v prvi vrsti nadejajo, da jim bo uspelo doseči revizijo dveh določb sporazuma in sicer:

Odlaganje klavzule o "izmenjavi," po kateri morajo Angleži plačati dolarje vsaki državi, ki želi vnovčiti angleške funte v sedanji transakciji. (Ta izmenjava pa se ne nanaša na angleški denar, ki se ga je dobilo po prejšnjih transakcijah).

Zoženje klavzule o "ne-diskriminaciji," ki je izobčila prednosti za dele imperija in dejansko prisilila Anglijo, da kupuje v Zedinjenih državah, ako bi ne mogla dobiti v drugih državah blago po bolj nizki ceni.

Pričakuje se pa tudi, da bodo Angleži predlagali, naj Zedinjene države prevzamejo večji del njenega deleža pri stroških anglo-ameriške okupacijske zone Nemčije. Doslej je Anglija trošila dolarje za nakup materiala, ki ji je bil potreben v njeni zoni.

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

Protestanti so nezadovoljni radi Trumanove akcije

WASHINGTON, 17. avg.—Protestantski voditelji, ki so mislili, da bo Myron C. Taylor ostal doma, so jako nezadovoljni, ko so zvedeli, da se nahaja na poti v Rim kot osebni zastopnik predsednika Trumana pri papežu Piju XII.

Truman je po Taylorjevem odhodu izjavil, da ga zato pošilja v Rim, da bo mogel biti v stiki s papežem glede olajšanja bede in ustanovitve trajnega miru.

Dr. Louis D. Newton, predsednik južne baptistične konvencije, je v tej zvezi izjavil: "Taylorjeve misije nisem odobraval poprej in je ne odobram sedaj."

Potem pa je dr. Newton dostavil, da radi napetega svetovnega položaja ne bo vložil formalnega protesta. Razume pa se, da so razne druge protestantske skupine pripravljene obnoviti svojo opozicijo proti predstavništvu Zedinjenih držav v Vatikanu.

Taylor je bil prvič poslan v Vatikan po predsedniku Rooseveltu v decembru 1939, v domnevi, da je Vatikan važen kot mednarodna postaja "za pri-sluškovanje." Protestantske verske skupine so že takrat proti temu protestirale.

Ko se je končala vojna, je opozicija dobila resen obseg. Protestantski voditelji pravijo, da je nadaljevanje Taylorjeve navzočnosti v Vatikanu kršenje ameriške tradicije, po kateri sta država in cerkev ločeni.

V Chicagu so bili plemenski izgrede

CHICAGO, 17. avg.—V soboto je nad 1000 mestnih policajev patroliralo stanovanjski projekt v južnem delu mesta, da se prepreči nove demonstracije med zamorci in belci.

Policija je v petek zvečer, ko je prišlo do nemirov, aretirala 118 oseb. Med njimi je bilo 35 nepolnoletnih oseb, dva mladoletnika in ena mlada ženska. Belci so protestirali proti temu, da bi se osem zamorskih družin vselilo v stanovanjski projekt.

Pogon na brloge

Včera je stalo pred policijskim sodiščem 41 postopačev in pijancev, ki so bili vrženi v zapor tekoma masnega pogona na razne pivske brloge v okolici W. 25 St. Čistilna akcija je bila podvzeta kot rezultat umora ženske, ki je bila pred tednom dni po popivanju v gostilnah v omenjenem okrožju najdena umorjena v Brookside parku.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)	
By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town: (Po raznašalcu v Cleveland in po pošti izven mesta):	
For One Year—(Za celo leto)	\$7.00
For Half Year—(Za pol leta)	4.00
For 3 Months—(Za 3 mesece)	2.50
By Mail in Cleveland, Canada and Mexico: (Po pošti v Cleveland, Kanadi in Mehiki):	
For One Year—(Za celo leto)	\$8.00
For Half Year—(Za pol leta)	4.50
For 3 Months—(Za 3 mesece)	2.75
For Europe, South America and Other Foreign Countries: (Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):	
For One Year—(Za celo leto)	\$9.00
For Half Year—(Za pol leta)	5.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

VATIKAN, DEMOKRACIJA IN DELAVSTVO

Seveda se bo pri vseh teh, za zdravi razum logičnih vprašanj, začelo opravičevati cerkveno oblast z znanim argumentom, da je pač ta oblast "višja, duhovna," da cerkveno kraljestvo "ni od tega sveta" itd., itd. Toda zadeve, v katere se danes Vatikan vmešava, so navadne posvetne zadeve, ki nas vse prizadevajo kot prebivalce te solzne doline; tako nas navadne plebejce, kakor tudi cerkvene dostojanstvenike. Ni posvetnega vprašanja, o katerem ne bi tudi Vatikan spregovoril svojo besedo. Naj med ostale, v katere se A. D. zaletava kot muha brez glave, omenimo samo vprašanje svobode vesti, mišljenja in tiska. Vredno je v zvezi s tem omeniti stavek iz enciklike "Mirari Vos" papeža Gregorija XVI. z dne 15. avgusta 1832, ki se glasi: "... lažno in smešno (je) načelo, ali pa še več ta zabloda: svoboda vesti, svoboda mišljenja, najbolj odvrtna in usodna svoboda tiska, katere se bomo vedno gnusili."

Naravnost nesramno je, s kakšno vmeno se A. D., okrašena s to papeževu krilatico, z aletava v zadeve cenzure in svobode tiska, ko je na splošno vzeto cenzura in zažiganje knjig stvar, ki je tesno povezana s stališčem cerkve napram ti "gnusni svobodi tiska." (Zadnje čase je ta klerikalna, da se poslužimo bolj blagega izraza, A. D. začela pretakati solze nad Ivanom Cankarjem, navzlic temu, da so Cankarjevo "Erotiko" na grmadi zažgali ravno taki tiči, kot so ti, ki se zbirajo okrog A. D.)

Poleg tega se pritožuje, da ji ni dovoljeno razpirati versko in politično sovraštvo v Jugoslaviji in da imajo napram njej več obzira v fašistični Spaniji, kjer da je dovoljeno sprejemati jo. A. D. naj se kar zadovolji, da je dobrodošla v fašistični Spaniji, kjer se lahko počuti "kot doma," kajti tam se v pogledu svobode tiska ravna po naukih papeža Gregorija XVI.

Znano je, da se je delavstvo pričelo organizirati vsled nepravilnih socialnih in ekonomskih razmer, ki vladajo v človeški družbi. Da si je delavstvo priborilo v teku dolge in krvave borbe vsaj osnovne pogoje, pod katerimi lahko izboljšuje svoj položaj, je ravno vsled tega, ker je pokazalo, prekaljeno v tej borbi, neverjetno vero v bodočnost, v zmago vzvišenih socialnih pravic, v zmago enakopravnosti vseh ljudi. Kaj pa cerkev o temu uči? Kakšno je njeno stališče in da li se je v tem pogledu nekaj spremenilo? Glede te socialne nepravilnosti pravi enciklika papeža Pija IX. "Nostis et Nobiscum" z dne 8. decembra leta 1849 med ostalim tudi to: "Naj se naši siromaki spomnijo, da po nauku samega Jezusa Kristusa ni treba, da so žalostni zaradi svojega siromaštva, ker baš to siromaštvo jim pripravlja lažjo pot v njihovo odrešenje, toda samo pod pogojem, da potrpežljivo trpijo svoje siromaštvo."

Pol stoletja pozneje pa je papež Leon XIII. in sicer 8. oktobra 1898 naslovil na delavstvo sledeče besedilo: "Ko v svetu socialna vprašanja mučijo in vznemirjajo delovno ljudstvo, so vaše duše izpolnjene z mirom, vse dokler imate zaupanje v vaše krščanske delodajalce, ki s tolikšno modrostjo ravna z vašimi težkimi dnevi, ki s toliko pravičnostjo skrbijo za vaše mezde, in vas istočasno poučujejo kakšne so vaše pravice in dolžnosti; tolmačijo vam velika in odrešilna učenja cerkve in njenega poglavarja. Trdite se, da z vašim duhom poslušnosti, discipline in ljubezni pokazate, da ste vedno dostojni plemenitega naziva krščanskih delavcev. Ljubite vaše delodajalce."

Vidimo torej, da papež Pij IX. priporoča siromakom, naj ne bodo "žalostni zaradi svojega siromaštva" in sicer "po nauku Jezusa Kristusa." Toda ta nauk velja samo za široke plasti delovnega ljudstva. Za cerkev, ki je še do današnjega dne eden najbolj bogatih veleposestnikov, ta "žalost zaradi siromaštva" seveda nima nobenega pomena, kajti cerkev, kot je to posebno slučaj v Jugoslaviji, "je žalostna zaradi svojega izgubljenega bogastva," navzlic temu, da bi "po nauku Jezusa Kristusa in po njegovih svetlih primerih ne smela biti. Moč cerkve ni v njenem posvetnem bogastvu, ampak v njenih duhovnih principih, v njenemu pogledu, ki ga bo drugim dala. Če je Jezus Kristus ravno vsled svojih vzgledov siromaštva postavil

Z obravnave proti vohunski grupi: Nagode, Snaj, Furlan

(Nadaljevanje s 1. strani)

ske organizacije zaupne podatke politične in ekonomske narave, katere je organizacija uporabila za pošiljanje vohunskih poročil za vohunske centre v tujemstvu in za predstavnike ene tuje države v Jugoslaviji.

Obtoženi Snaj je tudi pomagal pri organizaciji vohunske mreže in povezal vohunske organizacije z Dragoljubom Jovanovićem v Beogradu in Tomom Jančevićem v Zagrebu, v cilju protinarodne aktivnosti. Obtoženi Snaj je sprejel v svoji hiši Gizelo Drčar, predno je zbežala v Avstrijo in se priključila izdajalski organizaciji vojnih zločinov.

Obtoženi Snaj se je soglasil z ustanavljanjem ilegalnih zvez z Alojzom Kuharjem v Londonu, da bi se lažnjivja in obrekovalna poročila glede političnih in splošnih pogojev v Federativni ljudski republiki Jugoslaviji lahko dostavljala Kuharju. Pomagal je tudi pri sestavljanju obrekovalnih odgovorov na vprašanja ameriškega predstavništva Rdečega križa.

S posredovanjem obtoženega Furlana je Snaj izročil predstavniku neke tuje sile podatke o državnih zadevah, kot na primer o begu vojnih zločincev itd.

Snaj je pisal tudi raznim osebam v Ameriki

Za časa obravnave je obtoženi Snaj delno priznal svojo krivdo. Priznal je, da je vedel za beg Gizelo Drčar na Koroško, priznal je, da je imel zveze z voditeljem vohunske organizacije Nagodetom in z ostalimi sobotoženci, da je ob priliki sestanka z Nagodetom govoril o objavljanju protipostavnih brošur in da je bil v pisemnih zvezah z v Londonu bivajočim Kuharjem.

Obtoženi Snaj je izjavil, da ga je večkrat posetil obtoženi Furlan, ki mu je v pogovorih poudarjal dejstvo, da je neka odrejena tuja država, ali odrejena tuja konzul, zainteresiran v neke stvari. Na vprašanje javnega tožilca, kako je obtoženi Furlan prišel do pisem, ki jih je Snaj pisal raznim osebam v Ameriki, je obtoženi Snaj odgovoril, da je brez vsakega dvoma Furlan prišel do njegove osebne in ministrske korespondence na nepostaven način.

V teku nadaljnega zasliševanja je obtoženi Snaj priznal, da je pazkrat govoril s Furlanom o oboroženih bandah na meji, toda trdil je, da je on obsojal takšne akcije, dočim je obtoženi Furlan bil mnenja, da je to znak aktivnosti in je računal na zunanjo intervencijo. V zvezi s tem je obtoženi Snaj izjavil, da je Furlan bil mnenja, da te oborožene bande na meji (za objemne provokacije) imajo dovoljenje okupacijskih oblasti v Avstriji.

Na vprašanje javnega tožilca,

najbolj trden kamen moralnim principom katoličanstva, če ni bil nikakršen veleposestnik in se ni ukvarjal z nobenimi bančnimi transakcijami, ali ne bi bilo pravilno, da bi se tudi razni papeži ravnali po temu vzgledu?

Ni seveda naš namen, da bi dajali A. D., ali pa kateremu koli z jezuitstvom in hinavstvom navdahnjenemu samozvanemu "vzgleddnemu katoličanu," pouk o osnovnih naukih Jezusa Kristusa. Pred nami so to storili že drugi in če jih niso zažgali na grmadi, so ostali do današnjega dneva "odpadniki." Vsekakor pa moramo poudariti, da ni noben greh pisati in govoriti o tistemu, kar predstavlja resnico, kar je dvignjeno nad najbolj nizkotno lažjo, s katero se tudi v današnjih časih, kot v temnem srednjem veku, poskuša držati človečanstvo. Tu ni vprašanje vere, saj je vera končno vohunske vesti in jo vsak nosi v sebi kot najbolj sveti in nedotakljivi del svojega življenja.

Tu je vprašanje, ali bo človečanstvo še v bodoče tavalilo v temi tega prvotnega življenja, ki je za neke, ki so najbolj zaslužili boljše usodo, pekel že tu, za neke pa, ki se, kot bi to Cankar rekel, "vozijo mimo nas siromakov v špalirjih," se odpirajo nebesa že v tej solzni dolini. Toda pustimo filozofijo in se zopet vrnimo na trda tla krutih dejstev...

(Dalje prihodnjič)

LJUBLJANA, 11. avgusta—(Tanjug)—Zaključena je obravnava proti vohunski skupini inženirja Nagodeta, ki je pošiljal vohunskemu centru 101 v Avstriji in posameznim članom nekih tujih držav, vohunska poročila o političnem, vojaškem in ekonomskem položaju Jugoslavije. Obsodba nad obtoženci bo izrečena 12. tekočega meseca.

Javni tožilec je v svojem zaključnem govoru zahteval za odrejeno število obtožencev najbolj strogo kazni, za ostale pa strogo kazen.

"Javna preiskava je dokazala," je poudaril javni tožilec, "da so se obtoženci redno sestajali od jeseni leta 1945 in da so se, ker niso bili zmožni za lastnimi silami doseči svoj cilj, zatekali k zločinski vohunski aktivnosti. Povezali so se z vohunskim centrom 101 v Avstriji, z nekimi vohuni v tujemstvu in s člani nekih tujih predstavništev v Ljubljani in Beogradu.

"Iz centra št. 101 v Avstriji, ki je v službi tako imenovane 'slovenske vojske' in se nahaja pod vodstvom vojnega zločincev podpolkovnika Glusića, je skupina dobivala navodila za svoje vohunske aktivnosti. Center št. 101 je zahteval od obtoženih poročila o jugoslovanski armadi, o upravi državne varnosti, o proizvodnji, itd. Vojni zločinec Glusić je, kot je na obravnavi dokazano, z oboroženimi člani Serneceve bande na štajerskem in v oficirji angleške obveščevalne službe.

"Predstavniki tujezemskih imperialistov so nagovarjali obtožene, naj si nadenejo krinko opozicije, obenem pa so tuji konzul, zainteresiran v neke stvari. Na vprašanje javnega tožilca, kako je obtoženi Furlan prišel do pisem, ki jih je Snaj pisal raznim osebam v Ameriki, je obtoženi Snaj odgovoril, da je brez vsakega dvoma Furlan prišel do njegove osebne in ministrske korespondence na nepostaven način.

Javni tožilec je orisal izdajalsko delo obtoženih za časa okupacije, ko so tesno sodelovali in vršili svojo vlogo pri izdajalskem gibanju Draže Mihajlovića.

Waukegan, Ill.—Dne 6. avg. je umrl John Jerina, star 89 let, doma iz Blatne Brezovice pri Vrhniki. V Waukeganu je živel od 1897 in bil eden najstarejših naseljencev v tem mestu. Tukaj zapušča vnuka, v Burbanku, Cal., poročeno hčer Mary Lah, v starem kraju pa dva sinova in hčer.

O RAZNIH REČEH

M. I. LJIN

Zakaj železo rjavi?

Kaj se zgodi z nožem ali vilicami, če jih po čiščenju ne obrišemo do suhega?

Oba zarjavita.

To vedo vse gospodinje.

Sedaj vemo torej tudi mi, da železo rjavi radi vlage.

Nekoč so potapljači zadeli ob ladjo, ki je že 150 let ležala na dnu morja. Na palubi je bilo nekoliko topovskih krogel, ki jih je rja tako razjedla, da so jih mogli z noži rezati. To je napravila voda!

Kako pa zavarujemo železo pred vlago?

Da ga držimo na suhem?

So pa reči, ki jih ni mogoče imeti vedno na suhem. Čajnik, škaf, kad za kopel, morajo biti hočeš nočeš mokri. Železno streho je pa še težje rešiti pred vlago; saj je menda ne boš po dežju brisal in sušil z brisačo?

Tudi ob popolnoma suhem vremenu železo rjavi, dasi počasi. V zraku je namreč vedno kaj vlage. Zrak vse suši, sam pa ni nikdar suh. Žejno vsrkava vodo od povsod: z ravnokar pomitih tal, iz mokrih rjuh, ki se kje sušijo, in iz luž, ki so ostale po dežju.

Zanesljiv način, da obvarujemo železo pred rjo, je ta, da ga pokrijemo s slojem druge snovi, ki ne propušča vlage do njega. Možno bi bilo pokriti železo s kakim židkim oljem, recimo s sončnim; to olje bi zaščitilo železo pred vodo in bi ga zavarovalo pred rjo.

Po navadi pa postopamo drugače. Namesto olja jemljemo oljnat barvo, ki je mešana s pokostom ali firnežem, ki je v bistvu kuhano olje. Varjeno olje se razlikuje od surovega po tem, da se hitro suši. Sloj barve na železu se suši in trdi. Tak trd sloj se bo seveda držal na železu dalje kakor plast tekočega olja.

Tak način je dober za strehe, pa tudi za škafe in čebre. Čajnikov pa nihče ne pleska, saj bi krop barvo kmalu uničil; odlučila bi se. Kako pa potem zavarovati čajnik pred rjo?

Zakaj pločevina ne rjavi tako močno kakor navadno železo?

Železo in čokolada sta si v našem podobna. Kakor pokrivajo čokolado s tankimi kositrinami lističi ali staniolom, da bi se ne navlekla vlage in skvarila, tako tudi železo na redko prevlečejo s plastjo kositra, da bi se ga ne lotila rja. Tako dobivajo tisto lepo, belo pločevino, iz katere delajo posodo za kristalni sladkor, škatle za konzerve, navadne ljudske čajnike itd.

Kositer sijajno ščiti železo pred vlago, a glavno je, da tudi pred kislinami. Kisline namreč še bolj razjedajo železo kakor vlaga. Saj ste že videli, kako hitro se pokriva s temnorjavim poprhom nož, s katerim ste ravnokar razrezali limono. Temni poprh je odtoč, ker je kislina razjedla železo. Kositer pa se obnaša popolnoma drugače. Njega žrejo samo posebno jedke kisline. Če si pogledate na primer konservo kakšnega kislega kompota, boste videli, da je pločevina zarjavela samo tam, kjer je škatlja kaj opraskana ali urazena.

Pametno je, male predmete prekriti s kositrom, nihče pa seveda ne bo kositril železja na strehi. Za tako reč je kositer predrag.

Železje na strehah prevlečeno z drugim materialom, ki je boljše kup, s cinkom. Pocinkano železo se ohrani še dalje časa kakor pokositreno.

Sprašujete, zakaj potem ne izdelujejo pocinkanih ali cinkovih ponev, kotličev in sploh posod.

To je kaj preprosta reč. Cink

se vede ne boji, pač pa ga razjedajo kisline, četudi še tako neznačno. Takih kislin je čisto v naši hrani, na primer v solati ali v jabolkih. Cinkove soli, ki nastanejo po spojitvi cinka s kislinami, so močno strupene. Nevarno je kuhati ali hraniti jed v cinkovih posodi. Kaj drugega pa je seveda škaf ali kad. Tako posodo pogosto delajo iz cinka ali pocinkane železa.

Železna grebača

Železna grebača. Za pogled je neznatna, hrapava, pokrita s temnim poprhom od razbeljenosti. Lahko jo je usločiti in ona se ne zravna zopet sama od sebe. Za njo se ni treba bati, kajti od udarca se ne zlomi. Težkega dela se ne boji, igrača ji je obračati drva ali premog v peči.

Jeklen nož je lep, blesteč in oster. Če se upogne, se tudi sam zravna, ker je prožen. Če bi ga pa močneje zapognili, bi se gotovo zlomil. In če bi moral delati namesto grebače, bi nam ostalo od njega samo nekaj drobcev. Zato pa je v svojem delu mojster. Rezati, strgati, klati — to zna.

Kotlič iz litega železa je temnosiv, skoraj črn od primešane premoga. Krhek je. Če bi ga udarili s kladivom, bi se razbil. Da bi obračalo drva ali kladlo treske, zato lito železo ni. Skuhati je, to je seveda druga reč. To že zmore.

Ti trije predmeti seveda tudi niso izdelani na isti način.

Grebačo ali kopačo so skovali iz kosa razbeljenega železa. Če ga razžarijo, da je že rdeče, postaja tako mehko in voljno, da ga je mogoče kovati in mu dati udarci kladiva obliko po mili volji.

Nož so tudi skovali in ga potem zakalili. Rdeče so ga razžarili, potem pa spustili v mrzlo vodo. Od tega se je jeklo še bolj strdilo.

Lito železo se ne da kovati. Od močnega razgretja se takoj tali, postaja tekoče. Železo in jeklo pa se drugače obnašata; najprej se mehčata in zmehčata, potem šele raztopita. Čim sta zmehčana, moreš z njima delati kar hočeš; lahko ju je kovati ali razvaljati v plošče.

Kotliča niso skovali, odlili so ga; raztaljenega litega železa so nalili v kalup iz suhe zemlje, in potem so pustili, da se je vse shladilo.

Pri vseh treh pa ima, kakor se pravi, vmes svoje prste premog, ki ga je v železu malo, v jeklu več, v litini pa mnogo.

Prav lahko ugotovite, da-li je v jeklu, iz katerega je vaš nožič, mnogo premoga.

Nesite ga brusacu in pazite, kakšne iskre bodo letele iz njega; raztaljenega litega železa so nalili v kalup iz suhe zemlje, in potem so pustili, da se je vse shladilo.

Pri vseh treh pa ima, kakor se pravi, vmes svoje prste premog, ki ga je v železu malo, v jeklu več, v litini pa mnogo.

Prav lahko ugotovite, da-li je v jeklu, iz katerega je vaš nožič, mnogo premoga.

Nesite ga brusacu in pazite, kakšne iskre bodo letele iz njega; raztaljenega litega železa so nalili v kalup iz suhe zemlje, in potem so pustili, da se je vse shladilo.

Pri vseh treh pa ima, kakor se pravi, vmes svoje prste premog, ki ga je v železu malo, v jeklu več, v litini pa mnogo.

Prav lahko ugotovite, da-li je v jeklu, iz katerega je vaš nožič, mnogo premoga.

Razsipal se je v siv prah. Dolgo učenjaki niso mogli najti vzroka čudni bolezni. Navsezadnje pa se je razjasnilo; gumbi so zboleli, ker so se okužili in prehladili.

Pokazalo se je, da je kositer bel in siv. To nas spominja na premog, ki ga je tudi več oblik: navadni premog, grafit in diamant.

Bel kositer se spreminja v sivvega, siv pa v belega. Da bi se beli spremenil v sivvega, se mora porej okužiti; zato zadostuje že en sam prašek. A samo okuženje ne zadostuje, treba je tudi prehlada. Za ta namen ne sme biti temperatura nad 20 stopinj.

Kaj se je torej bilo zgodilo v skladišču? Kdo ve, kako, v shrambo je prišla kuga. In temperatura ji je ušla, kajti v skladišču niso kurili. Dovolj je bilo, da je prašek sivvega kositra sedel na gumb, in že se je na njem pojavila lisa, ki je narasčala. Drug za drugim so se gumbi okuževali. In končno se je tako, da je nalezljiva "kositurna kuga" popadla vse skladišče.

(Dalje v četrtletu)

URADNIKI UNRRA-E PROTI POMOČI ČIANGU

SANGAJ, 18. avgusta—Večina oseb, ki dela za UNRRAo v Kini, je od glavnega odbora organizacije v Washingtonu zahtevala, da se takoj ustavi vse reliefne pošiljke nacionalistični Kini. Člani misije so tudi zahtevali, da se jih umakne "z neznošenega položaja, v katerem so prisiljeni podpirati le eno stran v kitajski civilni vojni."

Film "Crossfire" v Allen gledališču

Jutri se bo pričelo kazati v Allen gledališču zanimiv film "Crossfire," ki je poln napetosti in zanimanja. Jedro filma je zloba, nevoščljivost in netoleranca današnjega dne, kar je podlaga umoru bivšega vojaka. Glavne vloge imajo Robert Young, Robert Mitchum in Robert Ryan. Prvi ima vlogo detektiva, ki zasleduje morilec in motiv umora, Mitchum in Ryan sta dva izmed osumljenih morilcev. Film je dirigiral Edward Dmytryl in Adrian Scott jo je produciral.

Kje sta?

Lokalni urad Ameriškega rdečega križa proizvaja za naslov Janeza Bakovjec, ki je star okrog 44 let ter je bil rojen v Kranje brdo. Kolikor je znano, je živel leta 1929 v Clevelandu ter je bil godbenik. Prošnja o njem je prišla potom Britskega rdečega križa. Dalje se želi zvedeti za naslov Jožeta Perko, ki je okrog 70 let star in je svojočasno živel v Clevelandu. Zanj povprašuje Franciška Perko iz Slovenije. Ako omenjena dva sama to čitata ali pa če kdo ve kje se nahajata, naj se sponori na urad Ameriškega rdečega križa, 1227 Prospect Ave., ali se naj pokliče Superior 1800, Extension 366.

Chicago. — Zadnjo soboto je umrl Joseph Zitnik, član SNPJ. Star je bil 53 let, doma iz Črne vasi pri Ljubljani. Tukaj zapušča ženo in dva sinova.

Milwaukee. — Zadnje dni je umrl John Videgar, star 68 let, doma iz Zagorja ob Savi, član KSKJ. Bolehal je za nadušje. Zapušča dva sinova in hčer, žena pa je umrla pred dvema leti.

Glencoe, O.—V Ohio Valley General Hospitalu v Wheelingu, W. Va., se nahaja Nada Madon Hribar, hči Albine Kravanja iz Glencoea, ki je bila v enem tednu dvakrat operirana.

Duluth, Minn. — V Duluth Hospitalu je umrl Cedamil M. Rakić, star 67 let, rodom Srb, ki je živel v tem mestu od leta 1905. — Zadnje dni je v Minnesoti padlo precej dežja, zdaj pa so zopet lepi dnevi.

Katařina Ševljeva:

"Keep smiling"

(Popotni zapiski iz Anglije)

Angleži ljubijo humor. V Londonu—po ustanovah, pisarnah in celo tudi na ulicah—zagledate lepak z besedami:

"Keep smiling!" (Smehljaj se!)

Ne vem, kakšne razloge je imel nepoznani avtor, ki se je obrnil do svojih soživiljanov s tem izpodbudnim pozivom. Meni se je ta prikljudni lepak prikupil: ko sem srečavala in spoznavala podrobne pojave in dejstva v angleškem življenju, sem ubogala nasvet in se smehljala—da, celo tudi tedaj, kadar pojavi in dejstva niso bili posebno smešni.

Moj sobesednik se čudi

"Anglež je vsekdar v stanu čuditi se in se vselej čudi, kadar se najde v kakršnem koli stanju, ki vzbuja začudenje," pravi Thomas Berg v svoji knjigi "Angleži in njih domovina."

Te ugotovitve sem se spomnila v jedilnem vagonu angleškega ekspresa. Vame so bile uprte nedvomno začudene plave oči nekega Angleža, plešastega mladega moža s precejšnjim nosom, ki je podaljševal ostro črto čela.

"Oprostite," je rekel mladi mož po nekaterih splošnih frazah, "oprostite, kolikor sem spoznal, ste Rusinja. Ali bi mi lahko povedali, zakaj si ženske v vaši domovini ne rdečijo ustnic?"

"O, pač mnoge si jih rdečijo," "Oprostite, ampak jaz sem bral v naših listih, da v Sovjetski zvezi ni dovoljeno rdečiti usten in da je to celo s posebnim zakonom prepovedano."

"Vaši listi so pisali neresnico."

Moj sobesednik je pomolčal, nato pa me je vprašal še bolj vljudno:

"Oprostite, ali v sovjetskem vlakcu lahko obedujete—takole, kakor zdajle midva obedujeva?"

"Lahko obedujemo kakor tu in celo bolje," sem odgovorila in dvignila čašico črne neslajene kave. "Naši vlaki imajo posebne jedilne vane."

"Mili bog!" je prav iskreno vzkliknil Anglež. "Jedilni vagoni v Sovjetski Rusiji! Da naših listov ni sram prinašati vsakovrstne marnje o vas!"

Tedaj sem se pa radovedno-

sti zgedovala na sobesedniku in ga vprašala:

"Dovolite, ali mi ne bi mogli povedati svojega imena? Bojim se, da mi rojaki ne bodo verjeli, da sem srečala Angleža, ki prav ničesar ne ve o Sovjetski zvezi."

"Izolite," je ljubezljivo odgovoril mladi mož. "Jaz sem Villard, dr. Villard; kar povejte to svojim rojakom, in če želite, vam lahko navedem še vrsto zvečnih imen svojih tovarišev, ki vedo o Sovjetski zvezi prav toliko kakor jaz..."

"Liga omoženih žena"

V nekem londonskem klubu me je starejša Angležinja vprašala, ali imam v Moskvi "Ligo omoženih žena." Ko sem ji povedala, da v Sovjetski zvezi takih lig ni, je Angležinja sočutno zmajala z glavo:

"Le kako morete živeti brez 'Lige omoženih žena'?"

"Pripovedujte mi, prosim, o vaši ligi," sem jo naprosila. "Če je res koristna in zanimiva, bom morebiti tudi pri nas ustanovili 'Ligo omoženih žena'."

"Prekrasno!" je vzkliknila pobornica "Lige" in mi je pričela vneto razlagati naloge te lige:

"Liga ima mnogo različnih nalog. Poglavitna pa je zaščita in otroka. Mene osebna pa zanima tista naloga lige, ki narekuje poročenim ženam pridobivati osebno denarna sredstva. Medsebojno se okoriščamo z izkušnjami. Glejte, na primer, pri opremljanju stanovanj je možno nakupiti pohištvo po cenejih magazinih in že pridobi poročena žena osebna sredstva. Prav tako je z nakupom pridelo."

"Dovolite," sem jo prekinila, "zakaj pa imenujete vsoto, pridobljeno z gospodinjstvom, osebna sredstva in zakaj potrošeni denar ni vaše osebno sredstvo?"

"Kako neki! Ta denar mi je dal mož, ono sem si pa sama priprikladila!" je odkritosrečno povedala Angležinja in me gledala s svojimi svetlimi plavimi očmi.

Sladoledar—individualist

Sladoledar, o katerem vam pripovedujem, je po navadi stal s svojim vozičkom na Towerski cesti ob Temzi. Veliko kapico svetlo rumenih okroglih vafeljev, ki niso bili zaščiteni ne s pokričalom ne z navadnim papirjem, so božali londonski vetrovi z gostim črnim dimom parnikov. Ti vafliji in sladoled v odprtih svet-

lih posodah so bili mimoidočim na ogled, kakor da vsakogar vabijo: "Kupi nas!"

Nedaleč od sladoledarja so se dvigali okrogli rumenkasti stolpi Towerja z ozkimi okni in linami. Malo dalje sta se videla dva čvrsta stolpa z belima temenoma znamenitega mosta "Tower bridge," domala podobna ogromnim cilindričnim vafeljem, obilno naložena s sladoledom.

"Vaša roba je svojevrstno v skladu z zidovjem tod naokrog," sem rekla prodajalcu.

Zadovoljno se je nasmehnil: res primerno mesto. Tu je sleherni dan mnogo obiskovalcev, ljubiteljev starin. Glejte na primer, tukajle, kjer jaz stojim, je bil nekoč trg, kjer so kaznjavali protidržavne zločince, danes pa, kakor vidite, svobodno razvijam na tem mestu svoje trgovanje. Svobodni razvoj osebnosti je značilen za našo domovino!" je rekel s poudarkom kakor kak muzejski vodič.

Po nekoliko dneh sem se znova ustavila pri sladoledarju in me je zanimalo, zakaj je tako mrkega obraza.

Mož je držal v roki londonski dnevnik "Evening Standard." V tej številki je bil članek pod naslovom "Pregled londonskih sladoledarjev." V članku so bili navedeni primeri nehygienične polične prodaje sladoleda. Sladoledar je bil močno ogorčen.

"Glejte, to je maslo levičarjev!" je rekel prepričevalno. "Ampak jaz ne dam ubijati svoje individualnosti! Sladoled je moj—in jaz trgujem kakor hočem!"

Potem je še enkrat naglasil: "Osebnost nima pravico do svobodnega razvoja!"

O vljudnosti

Angleži so vljudni tudi v ravnanju v živalmi. Rekla bi, da tudi jezikovne oblike terjajo nekakšno ceremonialno vljudnost. V angleščini na primer ne poznajo nagovora "ti" (tikanje se je ohranilo zgolj v odnosih do boga).

Ko sem nekoč šla po stopnicah našega hotela (sem začela nekoliko bolj glasno kakor po navadi, vendar pridržano, več ali manj vljudno karanje. Hudovala se je gospodarica hotela. Iznenada se ja razleglo rezko mačje cviljenje.

"Vi ste pasji, Rihard!" je vzklikala gospodarica hotela in odločno vlekla za uho kosmate-

g rjavega muca. "Vi ste pes, ne pa maček! Le kako se predrznete! Kaj ste napravili z lepakom, ki sem ga bila obesila v gostilni? Raztrgali ste ga s svojimi grobimi kremplji."

Gospodarica hotela je žalostno razgrnila pred menoj list svetlikavega papirja. In jaz sem se nehote nasmehnila, ko sem zagledala znani lepak:

"Keep smiling!" (Smehljajte se!)

Ivan Cankar v tujih jezikih

Sele z Ivanom Cankarjem, z njegovimi deli smo Slovenci stopili v svet in s tem v svetovno književnost. Pred njim je bil sicer znan pri Nemcih Prešernu. Z izdajo njegovih poezij v znamenitem prevodu slavista Korša so se z njim seznanili tudi Rusi. Prešerna so poznali še nekateri drugi narodi, v prvi vrsti slovanski narodi. Poleg Prešerna je bil znan tudi Aškerc; njegove balade in romane so izšle v knjigi tudi v švedskem jeziku v prevodu A. Jensena. In to je bilo tudi vse do nastopa Ivana Cankarja.

Dela Ivana Cankarja so začela prehajati iz ozkih meja naše domovine že kmalu po izidu. Tako je n. pr. izšel "Martin Kačur", življenjepis idealista, že eno leto po slovenski izdaji t. j. leta 1907 tudi v finskiem jeziku. Dalje moramo omeniti, da so posebno Čehi prevdli mnogo Cankarjevih del že pred prvo svetovno vojno, n. pr. roman "Tujej" 1913 leta, "Križ na gori" leta 1909, "Kurent" leta 1911, "Za narodov blagor" l. 1907, "Potepuh Marko in Kralj Matjaž l. 1911; poleg teh izdaj so izšle v tem času še nekatere knjige z izborom Cankarjevih novel in ertič. Seveda so pa istočasno bili priobčeni prevodi Cankarjevih spisov v raznih čeških listih in časopisih. Nekaj teh prevodov je bilo tudi v nemških listih, a več po hrvatskih in srbskih revijah.

Cankarjevo delo je našlo pot tudi v ruski jezik. Tako je izhajal prevod "Hiše Marije Pomočnice" že l. 1909 vreviji "Slavjanski Mir", a l. 1910 je izšlo delo tudi v posebni knjigi. To je bil po Cankarju okrajšan prevod dela, ki ga je štel pisatelj sam med svoje najboljše spise. Češki prevod "Hiše Marije Pomočnice" je izšel leta 1911.

Neprimerno bolj obsežno in široko so prevajali Cankarjeve spise po njegovi smrti, t. j. po naši prvi osvoboditvi. Na prvem mestu so Čehi in Slovaki: oni imajo danes prevedena vsa najboljša in najpomembnejša Cankarjeva dela, med njimi tudi vsa odrska dela, ki so se ponovno dajala na odrih v Pragi in drugod v ČSR. Skupno nad 20 knjig Cankarjevih prevodov. V ruskem jeziku je doslej izšlo troje knjig, prva l. 1910 in zadnja 1945 v državni izdaji s "Hlapcem Jernejem", "Kurentom" in nekaterimi manjšimi spisi. Pri Hrvatih in Srbih ni pred pisateljevo smrtjo izšlo nobeno njegovo delo v knjigi, pač pa, kakor že omenjeno, v raznih listih. Prva knjižna izdaja je bila knjiga "Za križem", ki je izšla 1917 leta v Zenevi z zvezi z delom Jugoslovanskega odbora. Vsega skupaj je izšlo doslej 11 knjig, a od teh šest po osvoboditvi t. j. v l. 1945—47. Poljaki so izdali doslej eno samo knjiga Cankarjevih novel in nimajo prevedenega nobenega njegovega daljšega spisa, torej tudi "Hlapca Jerneja" ne, čeprav je prav to delo prevedeno v mnogo svetovnih jezikov. Angleži imajo dva prevoda "Hlapca Jerneja"; amerikanška izdaja Louisa Adamiča je že iz l. 1926, druga, londonska izdaja pa je iz leta 1930. "Hlapec Jernej" je izšel v francoščini, italijanščini — menda tri izdaje — v madžarščini, v nemščini — tudi v treh prevodih in sicer dva v listih kot podlistek in eden v knjigi — in tudi v esperantu; baje naj bi izšel "Hlapec Jernej" celo v kitajskem jeziku, kar pa še ni ugotovljeno. Seveda pa je prav to delo prevedeno v češčino in srbohrvatski jezik, kjer so izšle štiri izdaje. Naj omenimo, da je izšel "Sluga Jernej" v srbski izdaji l. 1946 v nakladi 30.000 izvodov. V ruščini sta izšla dva prevoda "Hlapca Jerneja"; prvi l. 1927, drugi l. 1945. Poleg prevoda spisa samega je več prevodov tudi Delakove priredbe "Hlapca Jerneja" za oder.

Poleg "Hlapca Jerneja" je prevedenih v druge neslovanske jezike še več drugih Cankarjevih del. Tako je izšlo v italijanščini že šest, če ne več Cankarjevih knjig. V nemščini sta izšli dve knjigi Cankarjevih del s "Hlapcem Jernejem" in krajšimi socialnimi spisi v eni ter s "Hišo Marije Pomočnice" ter drugimi spisi v drugi knjigi in enako tudi v francoskem jeziku.

Omenili smo že, da je izšlo in izhaja vrsta Cankarjevih spisov v raznih revijah. Navadno imajo te objave in tudi nekatere knjižne izdaje, (v prvi vrsti

moramo tu omeniti B. Calvijsve prevode "Il re di Betainova" in "Mia vita") krajše ali daljše prevode o pisatelju samem ter o slovenski književnosti in slovenskem narodu sploh, kar je seveda velikega propagandnega in kulturnega pomena za nas in našo državo. S Cankarjem se nam je odprla pot v svet in danes se seznanjajo z nami tuji narodi preko spisov naših vodilnih pisateljev.

Ivan Cankar, ki je tako trdno veroval v lepšo bodočnost svojega naroda, ni bil v tem upanju in veri opeharjen. Z njim je prišel tisti dan, ki ga je prerokoval v "Beli krizantemi": "Napočila bo zarja tistega dne, ko ne bo naša kultura več križantema siromakova, temveč bogastvo bogatega". In na tej krizantemi je na "enem teh lističev" napisano in bo ostalo za večno zapisano tudi njegovo ime.

ČUDEŽI SVETA

V Lurdu je shodil mož, čigar brat je bil od svoje rane mladosti hrom.

V Parizu je skočila v samomirnem namenu iz petega nadstropja zaljubljena deklica, ki pa je ostala živa in cela, dokler ni priletela na cesto.

V Atenah je monarhofašistično sodišče spoznalo partizana za nekrivega in ga oprostilo.

Amerika je generalu Francu odrekla pomoč.

Varnostni svet je soglasno sprejel sovjetski predlog glede tržaškega guvernerja.

Argentinska vlada je izjavila, da ni več pripravljena nuditi gostoljubja emigrantom in vojnim zločincem.

V Angliji je čez noč prenehala neka stavka.

Ali ste naročnik "Enakopravnosti"? Če ste, ali so Vaši prijatelji in znanci? "Enakopravnost" je potrebna vsaki družini zaradi važnih vesti in vedno aktualnih člankov! Širite "Enakopravnost!"

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik Dr. J. V. Zupnik nahaja na St. Clair Ave. in E. 62 St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini prakticalno in se izsello, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora.

Njegov naslov je

DR. J. V. ZUPNIK

6131 ST. CLAIR AVE.

vogal E. 62nd St., vhod samo na E. 62 St.

Urad je odprt od 9.30 zj. do 8. zv.

Tel.: EN 5013

Zastopniki

"Enakopravnosti"

★

Za st. clairsko okrožje:

JOHN RENKO

1016 E. 76th St.

★

Za collinwoodsko in euclidsko okrožje:

JOHN STEBLAJ

775 East 236 St.

REdwood 4457

★

Za newburško okrožje:

FRANK RENKO

11101 Revere Ave.

Diamond 8029

LET'S EXPLORE OHIO

State Parks

Stretching from Toledo to Conneaut, the 225-mile shore of Lake Erie offers a thousand attractive spots for summer outings for all Ohioans. Sandy beaches, wooded picnic spots, off-shore islands, hotels and summer resorts of every type from the most luxurious to real "back-to-nature" ruggedness fit every varied taste.

At convenient intervals along the main highways that border the lake are cities and towns, each with points of interest well worth a visit. Roadside parks have been dotted along the routes.

Toledo is the largest coal-shipping point in the world and it is famed for its Museum of Art and Walbridge Park.

Following Route 2 past Camp Perry, one comes to Port Clinton and crosses Sandusky Bay to Sandusky and Cedar Point, the latter one of the largest summer resorts in the nation. Off shore are Put-in-Bay, with its tall memorial to Perry's victory, and Kelley's Island, both easily reached by lake steamer.

Located at Castalia, six miles west of Sandusky, is the "Blue Hole," one of the outstanding springs of the world. Its clear depths of deep blue hue reveal a myriad of strange formations. Here the Indians had their great Medicine Camp; drank the cool waters.

Lakeside, Ruggles Beach, Vermilion and its yacht clubs, Rocky River and the Metropolitan Parks; Cleveland and its lofty Terminal Tower, Public Auditorium and Art Museum; Mentor and the home of James A. Garfield, Painesville and acres of nurseries, Geneva, Ash-tabula and Conneaut all hold interest for the motorist.

Vermilion got its name from the ore deposits used by the Indians for pigments in making ceremonial paints. Settlers first arrived here in 1808. It is one of the busiest resort towns in Ohio's Lake Erie vacationland, with camps and beaches and more than a thousand summer cottages. Here the eagles made their nests for more than thirty-five years.

Famous inns, many dating back to the early days of the stage coach, are to be found along the lake highways, offering modern meals in an atmosphere of olden times. The lighthouse is Marble-head.

225 MILES OF SHORE LINE

CLEVELAND 69 MI.

YOUNGSTOWN 100 MI.

COLUMBUS 110 MI.

CINCINNATI 120 MI.

The EMBASSY Bar

300 W. Center St., Anaheim, Calif.

V SREDIŠČU ORANŽNE DEŽELE

28 milj od Los Angeles na Route 101

Cocktails - pivo - žganje

Izvrstna hrana

PRIJAZNO SE PRIPOROČAMO PRIJATELJEM IN ZNANCEM TER OBISKOVALCEM V CALIFORNIJI ZA OBISK

Lastnika:

Bill Sitter in Chas. Lusin

bivša Clevelandčana

ZAVAROVALNINO

proti

ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.

Pokličite:

ENdicott 0718

CLEVELAND

JE SLOVENSKA METROPOLA V AMERIKI!

V Clevelandu so naseljeni Slovenci, oziroma Jugoslovani iz vseh delov Slovenije in sploh Jugoslavije. V Clevelandu izhaja slovenski list

ENAKOPRAVNOST

ki prinaša dnevno zanimive novice iz vseh delov sveta.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

A. AVDEJENKO

LJUBIM

Poslovenil: D. RAVLJEN

(Nadaljevanje)

Tudi plavžar Garbuz je potreboval denarja. Njegova družina se je morala domala do polovice preživljati z miloščino. Garbuz in Kozma sta se dogovorila, da bosta kdaj pa kdaj delala pri "bušeri". Podnevi je Garbuz stregel plavžu, ponoči pa je prihajal v valjarno h Kozmi, ki si po dnevnem šiltu ni utegnil niti roke umiti.

Pričela sta skupno. Dali so jima dolge klešče z ostrimi čeljustmi. Pod blatnimi hlačami, prepojenimi s katranom so trudno klekale kolena. Dlesne so bile suhe, nikakor ne razdražene s kruhom, ne z mesom.

Stojita sključena. Do zvonca je še nekaj minut. Stojte počivata, s podbradkom se upirata ob visoke klešče.

— Začniva? — priklama mlad, skrbno dvigne klešče in previdno zastavi noge. Pod pločevinasto streho delavnice so zaplahutali preplašeni golobi.

Plavžarji so potegnili iz peči prvi kos, ki je bil mlečne barve, in ga brezbrzično vrgli k že pripravljenej kavljeni valjarjev. Ti so vrgli v ozko grlo cilindričnega valja nežni, beli kos kovine in ko so takoj pozabili nanj, so že zgrabili drugega — in tako po vrsti dalje. Prvi je izginil v globini valja, pripravnava le so ga klešče v trdih, grobih rokah.

— Šlo je! — je potešeno rekel mladenič.

— Šlo — je pritrdil brezzobi. Nagnila sta se nad črni prepad odprtine, njuna suha hrbta sta se usločila kakor jelenje rogovje, vznemirjena sta bila, da se je tresla srajca. Namerila sta odprte čeljusti klešč proti odprtini valja in zavrznala pričakovala razbeljeno kovino. Garbuzu se je mudilo, obračal je, metal kovino z ene strani na drugo, komaj mu je uspelo, da je ujel železno tračnico in jo iz ene cevi pretaknil v drugo.

Plavžarji pa so neumorno in široko korčali in dovajali venomer nove in nove kose.

Žejá muči kakor po sitem pijančevanju. Kozma jame počasi zehati in misli na počitek, pri tem pa pozablja na domačo bajto in na svoje potrebe.

Ko bi zdajle mogel in smel ob tla tresčiti zarjavele klešče, jih pohoditi in priti do čebra z vodo, na hrbet bi se vlegel in pustil, da bi mu debeli curek tekel naravnost v grlo, da bi ga prežal s hladom vse tja noter do razgretega drobovja.

Ni mogoče, zvonec še molči. Kozma se divje meče na kovino, bje po njej, se igra z njo, jo suče okrog sebe. Pohlepno lovi bele, razbeljene trakove, drugega za drugim. Poskuša jih šteti. Številke beže, rasto v desetine, izgubljajo se v megli, zmedejo ga, ni jim konca.

Kozma je pritaknil klešče k odprtini in čaka, da se prikaže ognjena kača.

Čaka trenutek, — ni je. Cela večnost, pretkana z gosto temo, lepljiva, vlažna.

Čaka ... Roke se mu treso kakor v mrazu. Klešče se spuščajo k železnim tlam.

Čaka ... Črna odprtina cilindra je prazna in hladna. Kozma zgane ustne, na katerih se je zapela steklena skorja, suha, ostra.

Čakati? Se vedno? Z eno roko je spustil en ročaj klešč, težko in zamolklo je ročaj padel na tla. Kozma ni utegnil videti, kako vznemirjen

je brezzobi. Siroko dlan si je položil na lice. Rad bi si otrl znojno čelo in dvignil glavo, obvezano z ruto. Toda ... prekleta železna kača je izskočila, ostrina ujedljiva, izskočila brez zapreke. Kozma se prestraši, dvigne roko z enim ročajem klešč. Skloni se, seže tudi po drugem ročaju, toda železna kača mu izbije klešče iz rok, nato zahrbtno udari z razbeljenim koncem, preseka sleherni oviro in zgrabi roko nad komolcem.

Strašni Kozmov krik je splasil golobe, zadržel je plamen razbeljenih peči.

Tračnica se je privila med Kozmovimi nogami, zapletla in se zadimila od obleke, prepojene s katranom.

Kozma se je pohabljen zgrudil na kolena, ječal in se vlekel k stroju.

Brezzobi se je zdrznil od strahu, dvignil klešče in udaril po zdravi roki, ki se je bila izprožila v lastno nesrečo. Kozma se ves trese, ko jo dvigne k zagrizenim ustnam, in začne pihati, da bi ohladil omrtvičene prste.

Ljudje so pritekli k "bušeri". Ustavljali so se valji in stroji, plavžarji so snemali naočnike, valjarji so odlagali klešče. Mojster je planil med množico. Suvali so ga. Zvon je zabnel.

Kozma je ležal zgrbljen in moker. Garbuz se je plašno sklonil.

— Ali je živ? — je vprašal brezzobi.

— Živ je, — se je čulo na okoli.

Garbuz je dvignil glavo, prijel klešče, se oprl nanje in rekel:

Ne, ni živ!

Vsi so se obrnili k njemu.

— Pohabljen je! — je pristavil brezzobi.

Plavžarji, valjarji, pomočniki, mazači, dninarji — vsi so molčali in z očmi moleovali, da bi kdo kaj rekel. Brezzobi je skleknil s kleščami in pričel:

— Delal je dvajset ur. Lačen je bil. Kadar pa je delavec lačen, ga vržejo na kolena, k nogam, in ga davijo. Lejte! ...

Inženirji, mojstri, desetarji, tehniki niso marali ne čuti ne videti. Udarili so po gongu, suvali so v prsi in hrbet valjarje, plavžarje in livarje. Tedaj so plavžarji, livarji in mazači napadli mojstre.

— Udar! — je kriknil brezzobi in dvignil klešče.

— Do krvi!

— Do krvi!

— V meso!

Stavka se je končala, ko so "bušero" ogradili z jekleno mrežo, povišali mezde in pričeli

li deliti nočni posadi mleko.

Ozdravelega enorokega Kozmo so postavili za smetarja v valjarni.

Ostarel je in globlje zlezal v hlače, prepojene s katranom. Čepica se mu je poveznila na same ličnice. Ust pa ni odprl nikoli več.

Sedmo poglavje

Varka se je zbudila isti čas kakor oče. V oknih je bila še tema. Curki dežja škropijo po oknih. Plahe debele kaplje padajo na okna. Na zarjavelih tečajih škriplje okovje.

Sestra se je umila pri umivalniku, šumno se je obrizgala s hladno vodo. Drgnila je kožo, da je pordela, in je dotle, da se je oče oblekel, česala lase in se gledala v zrcalo.

Zarja je osvetlila mokra okna. Tečajji oken so se umirili. Pogumnejše in vztrajnejše udarjale kaplje. Varka stopi k oknu in reče:

— Dež ... Kako naj le grem? ...

Sede na stolec, dvigne nogo in privezuje opanek iz ličja, ki smrdi po čaju in znoju. Zaspala mati zavezuje v dve rdeči ruti kosčke hleba, nekoliko presnih krompirčkov pa naprstnik masti. Jaz moram iti na odkladališče zbirati odpadke železja. Že davno ne spim. Navadil sem se zgodaj vstajati. Ded se je zbudil in mrmra.

Varka stopi k vratom, zaradi dežja si je pokrila hrbet z vrečo, z roko pridržuje plateno delovno oblačilo. Ded miglje s prsti, pokliče jo k sebi in šepeče:

— Varjuša, ne pozabi na obljubljeni ... limonico! Zge me, rad bi kaj kislega ... Ne pozabi!

— Prinesem, dedek, zagotovo ...

Z očetom stopa proti tovarni, čuti, kako čofotajo njena stopala, topla še od noči, in premišlja:

— "Denar? Limona ... Morda bo Nastenka posodila. Ona ima. Koliko neki stane limona?"

Nasta prihaja v livarno na delo kakor na kakšno svečanost. Črni nizki čevlji iz mehkega usnja. Volnen šal s plavimi resami po hrbtu. V ruti, prileti na prsi, šumijo novi rublji. Varka občuduje bogastvo svoje tovarišice. Odkod ji vse to? Mar ne prejelna Nasta, kakor ona, po petdeset kopejk na dan?

Ko pride v livarno, shrani sestro svojo culico, potegne čez glavo zidarski predpasnik in vzkligne v oddaljeni kot, kjer stoji delavke v gruči:

— Dekleta, deklice, naše spoštovanje!

V en glas ji odgovore, v veseljem zboru:

— Zdravaaavo! Varjuša! ... Pridi sem!

Spuste jo na sredo, objemajo jo. Do sirene je še nekaj minut časa.

Tovarišice izpodbujejo Varko in jo poprosijo:

— Varjuška, prični! ...

Varja potlači lase pod ruto, stisne ustne, spusti trepalnice,

globoko zasope in prične visoko in zvonko:

"Oj za gajem, gajem, gajem zelenim ..."

Mimo pojočih gredo stari kovinarji. Eden med njimi, z naočniki na kljukastem nosu, prepadlega obraza in z ostro brado, se ustavi. Ljubezivo in toplo ogleduje dekleta, z razpokano dlanjo si gladi brke in premika izbledele brezbarvne obrvi. Z vseh koncev tovarne hite in se spotikajo fantje, zbirajo se okrog deklet in čakajo na visoki pripev, da pridružijo svoje močne, doneče glasove.

Tiho jame klicati sirena. Zdrznili so se glasovi, zadržali je zbor. Šumenje in piskanje pare zaduši, zbrise in razbije pesem. Po delavnicah je votlo in predirljivo začel grmeti bronasti gong. Pritekel je mojster. Ljudje so se razšli na delo in suho so zasumeli, transmisijski jermeni na stroju za mešanje zemlje.

Varka se je postavila z lopato v rokah h kupu vlažnega peska, pomešanega z glino. Njena rdeča tovarišica Nasta v rdeči ruti je poprijela ročice samokolnice. Tretja delavka visokih prsi je pograbila nosila in jih odvela v livarno.

V kotu oddelka stoji železna miza. Ko se je Varka slučajno dotakne z lopato, zazveni. Podobna je majhnemu okroglemu prostoru, kjer dresirajo konje. Tako gladka je in čista. Obdaja jo visoka ograja. Na sredi mize je os. Na os, ki je debela in močna, sta pritrjena dva zgledana valja. Zveneta ju transmisijka jermena in valja skočeta kakor dva dresirana konja v maneži. Pod njune noge meče Varja pesek, glino in zemljo. To je mešalnica. Od nje zavisi delo vsega oddelka.

Tu je mračno in vlažno zaradi mokrega peska. Na opekah sedi desetar s pipo med rumenimi zobmi, vpije iz navade zatlego in enolično:

— Ej lepote, živo! Hej, junakinje, hitreje! ...

Varga ne vzravna hrbta, ne dvigne glave zamahuje z rokami in meče čez ramena pesek v mešalnico. Pesek je moker, težak in vleče navzdol. Roke se upirajo, krožijo, iztezajo lopato, drhtijo, se vzpenjajo.

Pesek pada, se razsiplje, leti. Nad rameni, nad prsmi, na zemlji, nad mešalko se belijo zdrave in krepke Varkine roke. Odebeljene so z gosto nabrekli mišlami. Pa je še zajtrk pri

kraju, komaj je sonce pogledalo skozi okna.

Pri vsem tem navajeni zamolkli glas:

— Ej nu, lepote, živo, ej nu, mladenke, brže!

Nasta žene samokolnico. Leseno kolo udarja ob tračnice, suče se, teče. Samokolnica je prepolna sipkega peska. Pesek je težak in temen. Nasta teče za samokolnico. Visoko, do kolena drži ročice samokolnice, široko zastavlja noge, od njih odskakuje krilce, na njem plešejo rumeni cvetovi. Nasta prihiti do gomile, pogumno vrže ročice samokolnice pokonci, samokolnica se prevrne vznak, pesek se izsuje.

Samokolnica za samokolnico, venomer v teku poleg dobro namazanit tračnic, naprej in nazaj — tako teka Nasta. Njena zdrava, rdeča polt blede. Ruta je padla z glave, ona je ne ravna. Na rob krilca se je pripelila glina. Konice čevljev so ogrebljene, toda lepota tega ne opazi.

Naravnost v uho se vrta visljivo, znano, ostro:

— Ej nu, lepote, živo! Ej nu, mladenke, brže!

... V odmoru med kosilom so se razveseljevala pasjevaška dekleta. Preganjale so druga drugo, hitele k sušilnici peska: katera bo prej našla prostora, da si speče krompirčke? Jedle so ga belega, krhkega, solile so ga in se oblizovale. Goltale so rumenkasti, dišeči kruh in ga zalivale z malinovim čajem.

Po kosilu se je lopata v Varkinih rokah vedno pogostje ustavljala, vedno česče in česče se je morala Varka vzravati.

Ko je sirena trudno in zateglo oznanila konec dela, se je Varka domala zgrudila na pesek. Nekaj trenutkov je posedela, ni se ganila ne mislila.

Ko se je obrnila, je opazila,

Obrabljene maščobe se še vedno zelo potrebuje!

Pravi urednica prehrane pri McCalls, **HELLEN McCULLY**

Toliko žena piše na našo revijo in vprašajo, da li naj še v naprej oddajajo obrabljene kuhinjske maščobe! Se vedno je pomankanje — ne le v Zedinjenih državah, pač pa po vsem svetu. To je, kar pravi poljedelski tajnik Clinton P. Anderson: "Potrebno je, da se shrani sleherni funt obrabljene maščobe, ker je splošni položaj maščobne zaloge malo boljši sedaj kot pa je bil lansk leto." Zato pa moramo me ameriške žene še nadalje hraniti obrabljene maščobe, dokler ne preneha pomankanje širom sveta!

Oddajte vaše obrabljene maščobe

American Fat Salvage Committee, Inc.

da so se prav tako kakor ona sesedle Nasta in vse druge.

Ko so si odpočile, so prišle k njej:

— Nu, pojdimo, Var! ...

Temno je. Izpod neba prši. Pod nogami čvaka zemlja. Rute so težke od vlage. Treba je iti daleč. Skozi vse mesto. In zjutraj spet na delo. Nasta se skloni k tovarišici:

— Var, dajva, prenočiva v sušilnici!

Vrneta se v tovarno. V vroči pesek rjeta, v jame vtakneta noge. Nočna posada. Nasta položi glavo na Varkina kolena in v dremežu sanjari:

— Lepo je zdajle okrog svetilke, harmonika igra "Trpljenje". Ples! ... Slaščice!

Privije se bliže k Varki, k njenim grudim, vžičeno ji šepeče:

— Var, jaz vem za tak kraj ... Ali greva, kaj? Harmonika, pesem, raznovrstne slaščice, denarja pa ni treba. Še dali ti ga bodo. Pojdiva, Varjuša!

— Denar? Počemu?

— Tako pač, veš, — se zmede Nasta, — za ples ...

— Aa ... — zaspano pritegne Varka.

— Varjuša, pojdiva! Meni sami je pusto. Pojdiva. Vseeno bova umrli, dajva se malo razveseliti.

Dela za moške

PRODAJALEC

za prodajanje predmetov, izdelanih po slepih; ekskluzivna okolica; brez vsakih stroškov za vas. Pokličite za dogovor.

CH 2266

AVTNI MEHANIKI

izurjeni na Ford avtli; 44 ur tedensko. Dovolj dela. Plača na proviziji.

3735 W. 25 St., SH 2107

POLISHERS

Ročno in avtomatično Stalno; dobra prilika za močnega moškega, ki se želi naučiti dela z visoko plačo na uro ali od komada. 40 ur tedensko; počitnice, zavarovalnica, itd.

MONARCH ALUMINUM CO.

9301 Detroit Ave.

MOŠKI (5)

za popravila na ogradjih in fenderjih. Plača od ure in overtime. Počitnice, zavarovalnica in, izvršne delovne razmere. Stalno.

SCHAEFER BODY

5009 Superior Ave.

DAMO NAJVEČJO VREDNOST

Delo dobi avtni mehanik in popravljalec za prednje dele. Nova delavnica in prodajalec avtov. Zelo visoka plača tedensko. Jamčena plača in provizija.

SHAKER MOTOR

16451 KINSMAN RD.

WA 4828

RE-NU AUTO BODY

potrebuje

Body and Fender

Man

Plača \$2.00 na uro

Vpraša se pri

JOHN J. POZNIK

982 E. 152 St., GL 3830

VARILCI - ARC

NOČNI ŠIFT

45 ur tedensko

Plača od ure

LEWIS WELDING & ENGINEERING CO.

1 INTERSTATE ST.

BEDFORD, OHIO

Za prekladanje

tovora

NICKEL PLATE TOVORNO

SKLADIŠČE E. 9th ST.

IN BROADWAY

Plača 93 $\frac{1}{2}$ c na uro

ČAS IN POL NAD 8 UR

Zglasite se pri

Mr. George J. Wulff

Nickel Plate R. R. Co.

E. 9th & Broadway

— Pa je tam kaj limon? — se domisli Varja in se dvigne.

— Limone? Nne vem ... gotovo so.

(Dalje prihodnjič)

Zemljišča

HIŠA NAPRODAJ

6 sob v slovenski naselbini, blizu E. 55 ceste. Proda se z vso hišno opremo. Za podrobnosti pokličite MA 2980.

Dela za ženske

Dekleta, izurjena, ali če se žele naučiti knjigovodne stroke. Plača od ure. Zanimivo delo. Forest City Bookbinding, 326 Caxton Bldg.

POŠTENA

IN ZANESLJIVA ŽENSKA DOBI DELO PRI ODRASLI DRUŽINI Pokličite YE 2966

HIŠNA

20 let ali več stara; visoka; izurjena; za pomoč in varstvo otroka; dobra plača. Gre ob večerih domov. GA 0251

STREŽAJKA

COUNTER — GRILL Izurjena ima prednost; od 6. zj. do 2. pop. Prosta ob nedeljah. THAYER'S DINER 10518 Madison Ave.

Posluga

VSA MONTERSKA DELA IZVRŠIJO

izurjeni plumburji. Imamo moderno opremo in najboljše potrebščine in dele za popravila. Vse delo je jamčeno. BUNDA'S RELIABLE PLUMBER STORE, 16315 Lorain Ave. Odprto od 9. zj. do 6. zv.

PRENOVIMO—POPRAVIMO FORNEZE

Novi fornezi na premog, olje, plin, gorivo ali paro. Resetting \$15—čiščenje \$5; premenjamo stare na olje. Thermostat.

Chester Heating Co.

1193 Addison Rd.—EN 0487 Govorimo slovensko

ODDAJTE VAŠE NAROČILO SEDAJ! CEV IN DIMNIK

SCIŠČEN PO "VACUUM" \$4 do \$6

National Heating Co.

Postrežba širom mesta FA 6516

Najboljše v mestu

Splošna popravila in mizarjska dela. Izvršimo vsakovrstna dela, spadajoča v našo stroko.

LO 7481

Razno

ODDA SE LEPO SOBO MIRNI OSEBI. VSE UDOBNOŠTI.

Vpraša se na 17101 Waterloo Rd.

PRODA SE

bicikel za